

Traffic betg motorisà

La promoziun dal traffic da velo sco incumbensa chantunala

Cun il plan sectorial Velo stgaffescha il chantun Grischun las basas planisatoricas per promover en moda duraivla il velo sco med da traffic ecologic, effizient e saun per il traffic quotidian e da temp liber. Las proceduras e la participaziun finanziaria dal chantun vegnan regladas en moda transparenta e la rait da vias da velo d'importanza chantunala vegn preschentada.

Cumpareglià cun autos u cun ils meds da transport publics dovra il velo pauc spazi stradal ed è sin distanzas curtas bieras giadas schizunt pli sveltes che tals. Velos na produceschan naginas substanzas nuschaivlas, na fan quasi nagina canera ed èn fitg favuraivels areguard la cumpara ed il mantegniment. E betg d'emblidar: Ir regularmain cun velo fa spezialmain bain a la sanadad persunala. Pervia da quai na fai betg smirvegliar ch'il velo ed en spezial il velo electric profitan ils ultims onns d'in svilup prosperaivel remartgabel en il mintgadi ed en il temp liber. Il cler gea da la populaziun svizra a la votaziun a l'urna la fin da l'onn 2018 per il velo en la costituziun federala musa: Il velo giada in'auta stima en Svizra. Il plan sectorial Velo è in cler segn dal chantun per quest med da transport autamain actual.

Il focus dal plan sectorial chantunala chatta sin la promoziun da l'ir cun velo en il traffic quotidian. Sin fundament d'in model da potenzial determinescha il plan sectorial pervia da quai ina rait chantunala da vias da velo dal traffic quotidian che ha ina lunghezza da var 460 kilometers e che sa basa per gronda part sin colliaziuns existentas. Pervia da sia vasta rait da vias lunsch davent dal traffic motorisà en ina cuntrada muntagnarda è il Grischun predestinà d'esser er ina destinaziun per velos da muntogna. Per la rait da vias da velo «traf-

Il velo per il mintgadi e per giudair il temp liber

fic da temp liber» surpiglia il plan sectorial chantunala las rutas da velo e da velo da muntogna signalisadas d'ina lunghezza totala da stgars 3000 kilometers ch'existan gia oz. Il velo da cursa vegn er resguardà en il plan sectorial sco part da la mobilitad da temp liber. En correspondenza cun la lescha davart las vias distingua il plan sectorial per la rait chantunala da vias da velo tranter la rait da basa cun in grond potenzial d'utilisaziun, tar la quala l'interess chantunala da la realisar dominescha, e la rait complementara cun in potenzial d'utilisaziun mesaun.

Las posiziuns engaschadas tar la consultaziun en tut il chantun davart il plan sectorial mussan clermain la gronda valur dal velo. Var 90 inoltraziuns cun 766 propostas detagliadas e remartgas èn entradas tar il chantun ed èn vegnidas examinadas areguard lur relevanza ed areguard la realisabladad. En emprima lingia han ellas pertutgà il plan da la rait da vias

da velo cun lur descripiun dals puncts debels che ha pudì vegnir cumpletta cun in'abundanza d'informaziuns detagliadas. Il plan sectorial repassà è vegnì approvà da la regenza e mess en vigur per ils 2 da fanadur 2019.

La realisaziun ed il manaschi da las rait da vias da velo dal traffic quotidian e dal traffic da temp liber è en il chantun Grischun – tenor la lescha davart las vias – l'incumbensa da las vischnancas. Il chantun las sustegna en quest connex cun il plan sectorial Velo sco agid da lavur, cun contribuziuns chantunales tenor la legislaziun stradala e cun la cussegliaziun professiunala tras l'uffizi chantunala da construcziun bassa.

Il plan sectorial Velo actual cun la directiva da projectaziun e cun il plan da la rait da vias da velo vegn publictà sut www.langsamverkehr.gr.ch > Documentaziun > Plan sectorial Velo.

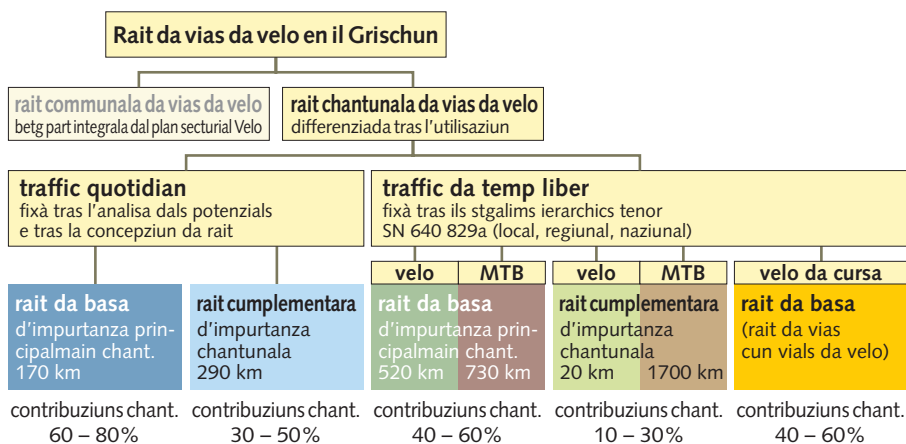
Dal potenzial a la rait da vias da velo

Per determinar la rait chantunala da vias da velo dal traffic quotidian è vegnì fatg in uschenumnà model da potenzial per tut il chantun, cun il qual vegn calculà il basegn (potenzial) ch'è da spetgar d'ina colliaziun per ciclistas e ciclistas l'onn 2030. Sco basa centrala ha servì en quest connex il model da traffic dal chantun Grischun sco er la part dal traffic da velo en cumparegliaziun cun il svilup dal transport dals differents meds da transport (repartiziun modala). Sco basa da las frequenzas da velo potenzialas calculadas èn ils trajects opziunals vegnids transferids – en in segund pass ed en coordinaziun cun ils plans directivs regiunals – sin la rait da vias da velo reala. En quest connex è vegnì tschernì sapientivamain il scenari «pitschen» che tegna bain quint dals velos: Per l'integraziun en la rait da basa, pia colliaziuns d'ina impurtanza principalmain chantunala, è vegnida fixada la limita da 75 viadis cun il velo per di, per la rait complementara, che consista da colliaziuns d'impurtanza chantunala, bastan schizunt 25 viadis per di. Las raits ch'èn vegnidas creadas uschia u ch'èn per part isoladas èn – nua che quai è raschunaivel – vegnidas colliadas ina cun l'autra independentamain dal potenzial.

La rait da vias da velo dal traffic quotidian è vegnida suttamessa supplementarmain ad in'analisa dals puncts debels. En quest connex è la concepziun architectonica actuala da las differents colliaziuns da la rait vegnida cumparegliada cun las pretensiuns da las normas tecnicas decisivas, èn eventualas divergenzas vegnidas constatadas e nua che quai è gia stà pussaivel elavuradas emprimas propostas da soluziun.

Plan secturial dinamic

Il plan secturial Velo vegn examinà periodicamain da l'uffizi da construcziun bassa sco post specialisà per il traffic betg motorisà ed en coordinaziun cun ils plans directivs regiunals. Sch'igl è per exempel raschunaivel d'adattar il

Divisiun da la rait chantunala da vias da velo cun las tariffas da contribuziun respectivas

plan secturial pervia da determinaziuns e pervia d'adattaziuns en ils plans directivs ed en las planisaziuns d'utilisaziun, po la regenza dar – en sia decisiun d'approvaziun – ina incumbensa correspundenta al post specialisà. Questas midadas sco consequenza d'ina procedura da la planisaziun dal territori premettan per regla in'exposiziun publica.

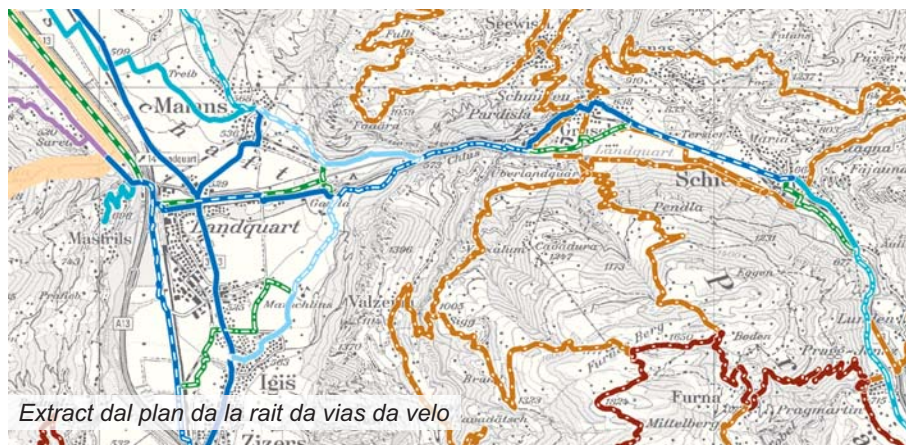
La funcziunalitad quotidiana è indispensabla

Per ch'ins possia profitar cumplainmain dal velo sco med da transport efficaciz ed ecologic, sto l'infrastructura da velo ademplir autas pretensiuns da qualitat. Las colliaziuns ston esser directas, segiras e confortablas. Quai garantescha la directiva da projectaziun dal plan secturial per il traffic quotidian. Ella sa basa en quest connex essenzialmain sin las differents normas tecnicas per stabiliments da velo e sin las concretisaziuns correspundentas per il Grischun. Uschia è per exempel la ladezza normala da vias da velo fixada a 2,50 meters e da vials da velo ad 1,50 meters. Per ch'ins possia er da trid'aura ir cun velo a la lavur u a scola, sto la rait dal

traffic quotidian avair ina surfatscha solida sco ina cuvrada d'asfalt.

Autezza graduada da la contribuziun

Tut tenor il potenzial d'in project d'engrandiment po la regenza deliberar contribuziuns considerablas. Decisiva è en quest connex la dumonda, a tge rait ch'il project vegn attribui. En cas da la rait da basa dal traffic quotidian datti 60 fin 80 pertschient dals custs imputabels, en cas da la rait complementara 30 fin 50 pertschient. Entaifer questa differenza da mintgamai 20 pertschient determineschan la tariffa ulteriurs facturs concrets sco la grevizza tras il traffic motorisà u l'utilisaziun sco via da scola. Per survegnir ina contribuziun èsi però obligatoric ch'i vegnian observadas las cundiziuns generalas tecnicas tenor la directiva da projectaziun. En il sector dal temp liber vegn l'autezza da la contribuziun per in project giuditgada a maun da la classificaziun ierarchica d'ina ruta. Uschia po il chantun sustegnair rutas nazionalas e regiunals ch'èn d'in interess chantunal predominant cun ina tariffa da contribuziun da 40 fin 60 pertschient.

Extract dal plan da la rait da vias da velo

Impressum

Cuntegn Uffizi da construcziun bassa dal Grischun. La reproducziun dals maletgs e dal text cun indicaziun da la funtauna è gjavischada.
www.tiefbauamt.gr.ch > Documentaziun